

Mt 3,7-15a. Salvátor 2.2.2025

Ale když (Jan Křtitel) spatřil, že mnoho farizeů a saduceů přichází ke křtu, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nadcházejícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. Nemyslete si, že můžete říkat: ‚Náš otec je Abraham!‘ Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně. Já vás křtím vodou k pokání; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já – nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lopata je v jeho ruce; a pročistí svůj mlat, svou pšenici shromáždí do sýpky, ale plevy spálí neuhasitelným ohněm.“ Tu přišel Ježíš z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on mu bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Ježíš mu odpověděl: „Připust' to nyní; neboť tak je třeba, abychom naplnili všechno, co Bůh žádá.“

Když se řekne „**už je to tady**“, vybaví se člověku: „Nastávají vytoužené časy naděje a svobody!“, ale taky „Teď nejspíš půjde do tuhého“. *Už je to tady*, a tak teď musím napřít všechny síly, a dokonce možná i nasadit kůži a uvést do pohotovosti celou svou existenci. Prostě „už je to tady“, to ohlašuje zásadní změnu.

Takovýhle přelomový moment nelze zažívat každý den ani neděli co neděli. Nicméně, aspoň občas bychom měli své duchovní rozpoložení – společné i to osobní – vystavit takové zásadní konfrontaci. Konfrontaci, která připomene: Člověku se otvírají možnosti zásadní proměny (proto jsme ne tak dávno zpívali *Čas radosti veselosti světa nastal nyní*), a přitom po nás ta konfrontace chce uvést do stavu pohotovosti celou existenci.

Dnes nám takhle zaznívá **poselství Jana Křtitele**. Do navyklého životaběhu **ZNÍ**: sekera si už vybírá to správné místo, kam seknout a podetnou vyschlé stromy. Už nastal čas žně, kdy hospodář začne oddělovat zrno dobré a plevel vhodný leda na zátop. Už je tady čas, kdy se vyjeví, co v kom je. Čas kdy se věci nazývají pravým jménem, čas, kdy mesiášský vládce dá jednoznačnou šanci Boží vládě. Už se neodvratně přiblížilo Boží království.

Janovo kázání užívá obrazy, které chtějí vyburcovat. Už nesnese odkladu, jak se k tomu člověk postaví. Už nelze váhat, zda být studený nebo horký, ani chodit kolem poselství o Božím království jako kolem horké kaše. Přichází poslední šance, mesiášská šance, tak se k ní obraťte. Pusťte ji do života, odložte, co vám brání otevřít srdce. Už je to tady – nebojte se uvést do pohotovosti celou svou existenci.

Na tahle slova jsme přitom nenarazili proto, že už by váš kazatel nevěděl, čím zaujmout, ale protože od nového roku čteme úvodní kapitoly Matoušova evangelijského vyprávění.

A tady poté, co opustíme dítě Ježíše v Nazaretě, přichází na řadu právě Jan Křtitel. Burcuující postava, která své posluchače – a nás dnes – konfrontuje s blízkostí Božího království.

Matouš (ve shodě s ostatními evangelisty) líčí Jana Křtitele jako Ježíšova Předchůdce. Jako biblický Ukazatel, který ukazuje k tomu Přicházejícímu. Už je za dveřmi!, volá. Už je tady, ta finální mesiášská postava. Na něj zaměřte celou svou existenci, na něj se připravte, pozor ať ho nepropásnete.

Většinou se přitom zdůrazňuje, v čem všem je pak Ježíš jiný. Ale já si dnes chci všimnout, **co má Křtitelovo a Ježíšovo poselství společné** – aspoň podle Matouše. Není toho málo. Především je to ono hned v úvodu zmíněné „Už je to tady“: Poselství o blízkosti Božího království, které představuje zásadní šancím, ale zároveň chce po člověku zásadní reakci – totiž uvést do pohotovosti celou existenci.

Proto u obou – u Předchůdce i Přicházejícího – dochází opakovaně ke **konfrontaci s** tradičními náboženskými autoritami – **farizeji a saduceji**. Hnutí farizeů, dosl. „horlivců“, bylo přitom respektováno jako náboženských horlivců, kteří i v detailu hledí dodržovat Tóru i navazující náboženskou tradici. Saduceové jsou zas příslušníci chrámové hierarchie – ručitelé rituálu i řádu. Konzervativně ukotvení náboženská funkcionáři, chcete-li. Obojí, farizeové i saduceové, mají za to, že na svém pojetí víry a na životě komunity, kterou zastupují, není co měnit.

Sociálně patří farizeové mezi drobné živnostníky, rolníky – prostě lidi schopné úspěšně se postarat o sebe i o rodinu (proto občas nemají moc pochopení pro ty, kdo to nedovedou, v čemž jsme jim jako českobratřští evangelíci nejednou podobní). Kdežto saduceové, ti náležejí k jeruzalémské oligarchii, oplývající po generaci nashromážděnými majetky. Není divu, že se jim na dosažených společenských pozicích, na náboženském statu quo nechce nic měnit (což mimochodem bývá jeden z motorů konzervativního přesvědčení).

A obojí – narážejí. – v případě Jana Křtitele i v případě Ježíše. Obojí se k onomu „Už je to tady“ postaví přinejlepším polovičatě, a spíše zdráhavě nebo rovnou odmítavě. A tak, když je Jan vidí v zástupu, který přivádí ke křtu, k obmytí a očištění v Jordánu, nečekaně ostře jim vyční: **NESTE OVOCE!** Důležitá je opravdovost, s níž se člověk blížíci se mesiášské proměně otevírá! Pouhá vnější účast na náboženském rituálu teď nestačí! Nechota vystavit se cele, beze zbytku konfrontaci s přicházejícím království – ta teď nepomůže.

A jako by je slyšel nespokojeně bruchet a namítat „Náš otec je přece Abraham, co víc si můžem přát!“, přidá Křtitel rovnou i kritiku spoléhání na samospasitelnost náboženské tradice: Otevírat se Božím království a jeho spravedlnosti, to znamená, že i naše případně ukotvení v té které tradici, zbožnosti, důrazech rituálech či církevních zvycích – že se **nikdy nesmí stát poslední jistotou**, které se budeme držet stůj co stůj. Celou svou existenci – právě i včetně navyklých

pohledů, životních postojů i církevní praxe – je třeba vystavit onomu proměňujícímu „Už je to tady“.

V Ježíšově příběhu podle Matouše se tenhle motiv ozve s patřičnou razancí znovu před závěrečným velikonočním finále.

Přičemž, jak jsme v 1. čtení slyšeli, to **Ježíš** už neříká farizeům, ale **před farizejským postojem**, který nenese ovoce Božího království, **varuje své učedníky** a následovníky. Než si totiž prstem ukazovat na biblické farizeje a saduceje – měli by se Ježíšovi učedníci chytit za nos sami. Ona potřeba ukládat břemena druhým – kádrovat odlišnosti duchovní, ale třeba i v oblasti sociální nebo sexuální – ukazovat na druhé a nepřiznávat vlastní pochybení či úlety – lísat se k úspěšným, mocným a vlivným a pohrdavě přehlížet slabé a „loosery“ – a přitom všem se ohánět nutností řídit se údajně tradičními náboženskými hodnotami – tohle vše zhoubně prorůstá křesťanstvím (a často právě tím současným) zrovna tak, jako i jinými náboženstvími.

Možná proto **přichází dospělý Ježíš na scénu evangelia** právě tak, jak jsme to slyšeli dnes: aby od Jana Křtitele, který takhle káže a křtí, přijal křest i on sám. Tedy aby vstoupil do vod Jordánu **bok po boku** těm, kdo potřebují očistit – ujistit, že navzdor své minulým úletům, beznadějším, tvrdostem i natvrdlostem, navzdor své falešné sebejistotě mají šanci na nový začátek. Bok po boku všem, kdo právě teď potřebují ujistit: i pro vás je místo na tom druhém břehu. Na břehu nadějí, odpuštění, možnosti začít znova, jinak, líp. Bok po boku nám.

„**POČKEJ!**“ zastavuje Jan Křtitel – Ukazatel toho Přicházejícího. Já, tvůj služebník nejposlednější, a udělím ti křest?! To není správně! Takhle nebesa určitě nechtějí! „Ale právě tak je to podle těch nebes potřeba,“ odpovídá Janovi i nám Ježíš jako ten Přicházející, jako ztělesněné „Už je to tady“. Když s tím Božím královstvím přicházím, tak nejdřív jako ten, kdo jde bok po boku těm, kdo potřebují začít znova. Solidárně. Jako spolu-poutník – spolu-křtěný – jako ten, kdo břemena druhých bere na sebe.

Takhle Ježíš vstupuje na scénu evangelia – i našich životů. Jako ten, kdo se onomu proměňujícímu „Už je to tady“ nejdřív cele vystavuje sám. Kdo nasazuje vlastní kůži – celou existenci – a nakonec i život. Tak on sám nejprve nese a do našeho žití vnáší dobré ovoce Božího království, jímž je solidarita, otevřenost, ochota překročit zaběhlé hranice. Tak nastoupil cestu spolu-lidství. A pro nás dnes to ovoce chce sdílet i jako spolu-stolovník. Jemu proto cele stojí za to otevřít svá srdce.

Amen.

Mt 3,7-15. Salvátor 2.2.2025

Píseň 393,1

In: Ztišením se sluší tebe chválit, Bože, na Sijónu, plnit tobě sliby. Přemohly mě nepravosti, našich nevěrností jenom ty nás zprostitš. Blaze tomu, koho vyvolíš a přijmeš, aby směl pobývat ve tvých nádvořích. Tam se budem sytit dary tvého domu, tvého svatého chrámu. (Ps 65,2.4-5) + **Píseň 77,1-4**

Modlitba: Vždy znova se tvá cesta v tomto světě pro nás stává zasutou, Pane. Nenásledujeme tvého syna, ani se po něm moc nepídíme. Žijeme si svými problémy i svými předsudky, neptáme se, oč by dnes měli zápasit svědkové víry. Jako tvůj lid jsme rozhodně své okolí příliš nezaujali. Prosíme tedy, ujisti nás o svém zájmu. Staň se blízkým v příběhu svých svědků. Vysvobod' z mentality těch, kdo jen pouze přihlížejí. Dej odvahu vystavit svůj život tvému přicházejícímu Království. A u svého stolu nás ujisti, že všechno to, cos ty vykonal a o čem svědčí tvůj příběh, je tu jako jedinečná možnost i pro nás. Amen.

1. čtení Mt 23,1-13

338 (klavír+ky)

kázání Mt 3,7-15

421 (klavír+ky)

Confiteor: *Když ztrácíme pevnou půdu pod nohama – když po vyjetých kolejích životních moudrostí dojedeme do kraje falše, mámení a bezvýchodnosti – když místo solidarity nahlas projevujeme jen své zájmy – smíme přece vyhlížet k tobě, Pane. Ty sám posíláš a zmocňuješ své svědky, aby dali zaznít pravdě tvého slova – ujišťovali o tvé blízkosti i tam, kde se ti cítíme být cele ztraceni a pro dílo tvého království zhola nepotřební. Posílals proroky – Jana Křtitele – poslals do tohoto světa svého Krista – a posíláš Ducha Svaté – abychom se neutopili ani v odcizenosti tobě – ani ve své beznaději a rezignaci. Protože tohle smíme slyšet – takto tě očekávat a takto ti věřit – prosíme Smiluj se nad námi (**3x Kyrie eleison**)*

Slovo milosti Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Amen

Pozdrav pokoje

Ustanovení Mt

Otče náš

Pozvání (Iz 55) Nuže všichni žízniví, pojdte k vodám, i vy, kteří nemáte žádných peněz. Pojdte, kupujte a jezte, pojdte, kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko. Nakloňte ucha svého a pojdte ke mně, poslechněte a bude živa duše vaše.

VP 380

Propouštění: *Kristus na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. Jeho rány vás uzdravily. Jděte v pokoji.*

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, tvá cesta utrpení a smrti otvírá nám cestu záchrany a nových počátků. U svého stolu jsi nám to živě připomněl. Prosíme, ať dar života vysvobozeného k pravdě nepromaníme. Duch svatý ať nám živě ukazuje, jaká jsi dnes pro nás cesta a co znamená poznávat tě jako pravdu. Amen

Píseň 255,8-9

Ohlášky; Přímlyvy; Poslání Mt 6,31-33

Požehnání A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. Amen

684,3